

[Ragnhild Andersen.]

merne. Sådan noget som et opsigelsesvarsel kan ikke løse problemet tryghed, sålænge vi har en sådan mangel på beskæftigelse, som vi har, og hensigten med kommissionen er ikke og kan vel sikkert ikke være bare at skaffe kommissionen beskæftigelse; hensigten må jo være at skaffe de ledige beskæftigelse. En opsigelsesfrist nytter ikke stort; det fylder jo meget lidt i spisekammeret, at man 14 dage eller 1 måned i forvejen får at vide, at man bliver ledig, når man ikke har nogen mulighed for at gå hen på en anden virksomhed og få arbejde. Vi har jo i dag officielt 115 000 og endda flere end de officielle 115 000 arbejdsløse, som ikke kan finde afsætning for deres arbejdskraft.

Forslagsstillerne siger i bemærkningerne til lovforslaget, at det er uheldigt fra et samfundsøkonomisk synspunkt, at den forhåndenværende arbejdskraft ikke kan anvendes mest hensigtsmæssigt, og længere nede hedder det:

„Det er endvidere uheldigt fra et arbejdersynspunkt, at en del arbejdere gennemgår en langvarig uddannelse, som de ikke får tilfredsstillende udnyttet i det praktiske liv, og som medfører, at de først flere år senere opnår normal lønning.“

Ja, man kan sige, at „uheldigt“ er vel ikke det rette ord for at karakterisere de samfundstilstande, som ikke giver ufaglærte, ja end ikke i dag faglærte mulighed for beskæftigelse. „Urimeeligt“ og „uretfærdigt“ er vel snarere ordet for sådanne tilstande, hvor arbejdsløsheden sætter sit spor i tusinder af hjem. Derfor vil jeg sige til forslagsstillernes talen om tryghed — andre ærede ordførere har været inde på det samme —, at tryghed når man først frem til, når man sikrer arbejderne ret til arbejde, ret til beskæftigelse. I et velordnet demokratisk samfund burde det jo egentlig være en menneskeret, at enhver havde adgang til arbejde.

Jeg er derfor af den opfattelse, at dette lovforslag om nedsættelse af en kommission ikke løser noget som helst problem. Den højtærede minister har jo nu nedsat en kommission; han ved naturligvis ikke, hvilket resultat denne kommission kommer til, men sikkert er det i hvert fald, at kommissionen ej heller kan løse problemet om beskæftigelse. Men når talen er om at skaffe

tryghed for arbejderne, er det spørgsmålet om arbejde og ret til arbejde, der står i forgrunden.

Funek Jensen: Fra retsforbundets side nærer vi ikke nogen tvivl om forslagsstillerens gode hensigter med fremsættelsen af dette lovforslag, men jeg må sige, at jeg nærer ikke illusioner med hensyn til, at man ad denne vej skulle kunne ændre de forhold, lovforslaget tager sigte på.

Jeg vil først tage § 1, stk. 1, hvori der står, at der skal nedsættes en kommission til undersøgelse af, i hvilken udstrækning den gældende sædvanemæssige og aftalemæssige opdeling af arbejdsområder medfører en begrænsning i de ufaglærtes adgang til arbejde, som ikke kræver anvendelse af faglært arbejdskraft. Det behøver man såmænd ikke at nedsætte en kommission for at undersøge, for det ligger klart for dagen, at reglen i ethvert fag er den, at man søger at holde det arbejde beskyttet, som et af dets medlemmer engang er sat til. Jeg siger ikke, at der ikke i praksis sker nogle forskydninger og ændringer i det forhold. Jeg nægter ikke, at der er blevet flere ufaglærte beskæftiget på områder, hvor tidligere faglærte har været beskæftiget, men tendensen er alligevel den, at man søger at beskytte sit eget arbejdsområde, sit eget fag, mod tilgang fra anden side, mod at andre bliver sat ind på det felt, hvor man hidtil selv har været beskæftiget. Og det er forståeligt nok; det er der ikke noget at sige til, sålænge arbejdsgiverne — og vi kan også sige politikerne — gør alt, hvad de kan, for at beskytte mere eller mindre snævre erhvervsinteresser, f. eks. udfra misforståede nationaløkonomiske synspunkter. Sålænge det er tilfældet, er der ikke noget at sige til, at arbejderne fagmæssigt så at sige følger samme politik.

I § 1, stk. 2, står der, at det er kommissionens opgave at undersøge, i hvilken udstrækning det er hensigtsmæssigt og muligt at lade arbejde, som hidtil er blevet udført af faglærte, udføre af arbejdere med en væsentlig kortere uddannelse end almindelig anvendt eller af ufaglærte efter en passende tilvænningsstid. Jeg tvivler på, at det er muligt for en kommission virkelig at undersøge disse forhold. Jeg tror, hele det moderne produktionsliv er så kompliceret, at det virkelig er et spørgsmål, som må klares ude